

JUSTICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

La Lliga i la F.A.I.,
ni soles, ni alia-
des, governaran
Catalunya

ORGAN DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

FENT EL JOG A LA LLIGA

Arreu de Catalunya no hi ha més que dues forces en front una de l'altra: la coalició Esquerra Republicana de Catalunya i Unió Socialista de Catalunya, i la Lliga.

D'aquestes eleccions, tan enormement transcendents per a l'immediat esdevenidor de Catalunya i d'Espanya, solament en pot sortir un Govern d'esquerra o de dretes, un Parlament amb majoria d'esquerra o de dretes.

El dilema és de ferro.

¿Els treballadors de Catalunya se'n donaran compte, o, enverinats per aquests del revolucionarisme catastròfic, que si no són instruments a sou de la reacció, la serveixen com si ho fossin, s'abstindran?

No és indiferent a la classe treballadora la ideologia política dels homes, dels partits que tinguin a les seves mans el Govern i el Parlament de Catalunya. Un Govern d'homes d'esquerra, un Parlament de partits esquerrans i controlat per companys que pensen com els treballadors i volen el que aquests volen, asseguruen una ampla zona de reivindicacions positives i ofereixen possibilitats inexhauribles de construcció revolucionària. Un Govern de la Lliga, un Parlament amb majoria lliguera i monarquitzant, seria un salt enrera, un retorn al sometement, al règim d'excepció, la pèrdua total de les llibertats conquerides.

¿A qui pot interessar la solució revolucionària?

Als treballadors? Els subjectes que malgasten els cabals sindicals en mitings i publicacions abstencionistes diuen que guanyant la Lliga anirien ells, tot seguit, a la revolució "comunista-libertaria". Ho diuen, però no ho senten. Ho afirmen, però no ho farien. ¿No recordem ja que el sometent de Bertran i Musitu va vèncer els "revolucionaris" d'abans de la Dictadura? ¿Hem oblidat ja que Primo de Rivera tingué sis anys de vida tranquil·la i que caigué més per intrigues militars i de polítics conservadors passats o en els llindars del camp republicà, i que ni una sola vegada el faisme valent d'avui donà fe de vida? ¿Cal repetir l'experiència? ¿Cal fiar en la "táctica" d'individus que quan havien d'haver sortit al carrer restaren a casa seva; caure de nou

SUBSCRIPCIÓ ELECTORAL

El Comitè Executiu ha resolt obrir una subscripció pública per a cobrir les despeses de la campanya electoral.

La U. S. C. no vol que els candidats paguin l'elecció per a no perdre en cap moment el seu absolut control sobre ells.

La U. S. C. espera que tots els companys, que tots els simpatitzants, que tots els treballadors conscients, contribuïran en la mesura de les seves possibilitats a l'èxit immediat de la subscripció.

Companys: Compliu amb el vostre deure i torneu abans del dia 15 les llistes de subscripció.

en mans d'una reacció burgesa i clerical per a passar-se altres sis anys anhelant un nou 12 d'abril negació del faisme 100 per 100 i del revolucionarisme catastròfic?

No serà.

No seran inferiors a l'hora històrica que ells mateixos han possibilitat, els treballadors de Catalunya. I el 20 de novembre sabrà cloure enèrgicament el període polític previ iniciat el 12 d'abril, pesi als aventurers que en nom d'una revolució que no han fet, que no fan ni faran mai, recolzen la Lliga, la força més retardatària de Catalunya.



"No, signore marchese"

Llegim a la Premsa italiana el manifest que Guglielmo Marconi—ara "marchese" Marconi—per la gràcia del Feixisme—en la seva qualitat de president de la Reial Acadèmia d'Itàlia, adreça als intel·lectuals i als artistes de tot el món, invitant-los a visitar Roma per commemorar el desè aniversari de la que hom anomena la "revolució" feixista. Aquest document, que canta les "excellències" del nou règim, sembla més aviat un prospecte per al foment del turisme que un manifest als intel·lectuals. Marconi és un insigne inventor, però és un lamentable propagandista: sobretot, és el pobre defensor d'una causa ja jutjada pels intel·lectuals i els artistes als quals ara pretén adreçar-se. Marconi enumera en el seu manifest les restauracions arqueològiques que hom ha fet a Roma i les millores urbanes o rústiques que hom ha realitzat els últims deu anys. Una prouja elemental del millorament de

A "Solidaridad Obrera"

Llegim a *Solidaridad Obrera*:

"Pero, a pesar de las tibias manifestaciones de la "Esquerra" y de la U. S. C. asegurando que nada tienen que ver con la Federación Obrera Catalana, no nos damos por satisfechos, pues tenemos motivos para sospechar de la veracidad de tales declaraciones, por cuanto hay una serie de motivos que nos inducen a pensar que, si bien los de la Federación Obrera Catalana no tienen la protección oficial de dichos partidos, la tienen indirectamente. Y si no es así, ¿cómo se explica que en el semanario que se titulaba portavoz de la Federación Obrera Catalana, FOC, hayan aparecido sendos artículos firmados por hombres de la "Esquerra" y de la U. S. C., tales como Juan Fronjosá, de la U. S. C., y Pedro Foix, de l'"Esquerra"? Y no se nos aduzca que eran reproducidos, pues tenemos la colección de FOC a la vista y no consta así."

Es un cas de cinisme impressionant.

Hem dit i repetit que la U. S. C. res té a veure amb la Federació Obrera Catalana, les activitats de la qual hem denunciat abans que *Solidaridad Obrera*.

Els companys Fronjosà i Foix (aquest és militant de la U. S. C. i no de l'Esquerra), mai no han escrit una ratlla per a l'òrgan de la Federació Obrera Catalana. I per a demostrar-ho exigim de *Solidaridad Obrera*, ja que compta amb la col·lecció de FOC, que publiqui dates i títols, i si vol textos, dels articles signats pels companys Fronjosà i Foix.

Una altra cosa: Si *Solidaridad Obrera* ens demostra que algun company ha col·laborat directament o indirecta amb els individus de la Federació Obrera Catalana, li anticipem que aquest serà expulsat de la U. S. C.

les condicions materials de la vida no justifica, però, la seva invitació inflamada. No, "signore marchese"; a la península ibèrica no escoltarem la sirena que feu cantar des de les ribes de la península apenina. Aquí ens arriben més sovint i més estridents els clams de les víctimes del feixisme que els panegírics dels seus turiferaris interessats. Aquí ens arriba el clam del vostre proletariat oprimint i les imprecacions dels fugitius italians, perseguits per llurs idees de lli-

bertat. No, "signore marchese"; així com ahir acollíem la crida del gran Einstein contra la guerra i la feiem nostra, avui ens neguem a la vostra invitació. Potser sí que heu embellit Roma; potser sí que heu convertit Itàlia en un camp florit; però això no ens importa, si a l'ensems heu engrillonat el poble italià, si heu fet de la bella terra d'Itàlia una presó d'ignominia. El vostre crit, inventor Marconi, ja ho hem dit: no té, per a nosaltres, altre valor que el d'u-

Els candidats de la U. S. C.

Per majoria de vots de les Seccions corresponents han estat elegits els següents candidats de la U. S. C. per a les eleccions del dia 20:

Barcelona - ciutat: Joan Fronjosà Salamó i Estanislau Ruiz Ponseti.

Barcelona - circumscrició: Manuel Serra Moret i Joan Comorera Solé.

Tarragona: Carles Gerhard Otenwalder.

Els professionals de l'antipolítica

Diuen, sota el pretext de celebrar un de tants actes d'affirmació sindical, va tenir lloc al Palau de la Metallúrgia una reunió de propaganda apolítica i, per tant, contra la República i contra Catalunya.

No bramuleu encara, burgesos de Soli! No anem a demanar que us apliquin lleis d'excepció per aquest esclai, nosaltres que votarem—ho recordeu?—contra les deportacions d'obrers. No hi tenim res a dir si feu mitings de propaganda apolítica, ans al contrari: precisament és gràcies al nou règim que tothom pot propagar lliurement les seves idees. Si els oradors del Palau de la Metallúrgia són apolítics, feien molt bé de tornar contra la política i d'aconsejar als obrers que no votin.

Només un dubte ens assalta, o, millor, dos dubtes. Són aquests:

¿Per qui votaran els obrers "apolítics" que diuenge es congregaven a Montjuïc i que sempre estan a punt de congregar-se on diuen coses gruixudes?

¿A quant cotitzaran certs capítols dels vots d'aquests obrers que "no deben votar"?

El president del B. O. C. d'Agramunt, herol conegut pel "Forner", va casar-se avui per l'església. No cal dir que aquesta prova de fervent revolucionarisme ha robat el cor a tota la pagesia de la comarca.

na propaganda per al turisme. Els intel·lectuals del món, que avui més que mai s'identifiquen amb el proletariat, es negaran al vostre convit i repetiran, amb nosaltres: "No, signore marchese, no."

ULISSES

LA SETMANA POLITICA

El cas de Lleida

La dissolució de la Secció de Lleida, acordada per unanimitat pel Comitè Executiu, és un exemple del que costa organitzar a Catalunya un partit civilitzat i de les arrels profundes que té encara entre nosaltres el concepte negroid de la política.

Per als individus de Lleida expulsats de la U. S. C. no hi havien Estatuts, ni programa, ni acord de Congressos, ni Comitè Executiu. Eren militants d'una petita tribu que del centre cercava mercès i no volia control del cap mena. La Secció de Lleida no era un tros de la U. S. C.; era, per a ells, tota la U. S. C.

Així, posats a prova, no la resistiran.

Per a satisfer els seus odios personals, les seves mesquines vanitats personals, cercaren l'aliança de partits indesitjables i d'homes incompatibles amb la República i amb la més elemental decència ciutadana: Lliga, lerrouisme, Daniel Riu, etc.

El cas de Lleida és alligador. Molts casos com el de Lleida liquidarien la U. S. C., i a la U. S. C. no ha d'haver-n'hi cap més.

A la U. S. C. han de venir-hi els homes de mentalitat nova, de costums nous, prou forts i prou civilitzats per a admetre i voler una ferma política de classe, nacional, alliberada dels localismes eixorcs que esterilitzaren tots els partits republicans abans de la República i que malmetran la República si tots els partits no fan l'esforç que calgui per a superar-los.

La U. S. C., sense una disciplina rígida i conscientment acceptada, sense una fidelitat fins si voleu sectària als principis, sense un respecte constant als Estatuts, sense el compliment estricte dels acords dels Congressos, que són les nostres autèntiques lleis, seria una reedició dels partits republicans històrics. ¿I qui de nosaltres faria el més minso sacrifici per a tal resultat? Primer desaparèixer, abans que degenerar en suma de capelletes infectes i golafres a l'hora del repartiment de càrrecs!

Som el foc nou de Catalunya. Fora de nosaltres, els vicis de la política tradicional ressorgeixen i enverinen l'ambient.

Som la reserva ètica i ideològica de Catalunya. Fora de nosaltres, s'accentua el retorn a l'atonització de les forces polítiques orfes d'ètica constructiva, de principis clars i concrets.

No ofeguem el foc nou que a tots ens abraça, no ens esgotem en el començament de la nostra vida! I els que no tinguin el coratge de seguir-nos, que s'apartin. Els que no vulguin fer-nos companyia en el llarg i difícil camí que seguim, que se'n vagin. I els que no s'aparten, ni se'n van, creient-se en una tribu tradicional, que siguin eliminats, extirpats, sense dubtes ni compassió!

Gràcies als indesitjables electors de Lleida, la U. S. C. ha advertit el perill i l'ha vençut. I ha donat un pas gegantí envers l'esdevenidor.

Marcel·lí Domingo

Si una cosa s'assembla a Lerroux, és Marcel·lí Domingo. El seu pas per terres tortosines ha estat totalment eixorc. Socialment, els pagesos d'aquelles terres són on eren. Culturalment, cap idealitat nova no abraça llurs cors. Políticament, en sentit positiu i català, no han sortit del segle XIX. Domingo no ha tingut altra cura que aquesta: jugar fort amb el primitivisme polític de la pagesia tortosina, per a fins exclusivament personals. Tortosa és una fitxa de domini en la política peninsular. I Domingo no vol més que tenir-la a les mans, encara que se li podreixi.

Quan un home sent profundament i sincera un ideal, el seu pas per un poble, per una ciutat, per una comarca, deixa inescrutable petjades. Quelcom de l'ànima col·lectiva ha millorat, s'ha humanitzat en desaparèixer ell o en arribar al cim polític cobejat. A Tortosa, no. A Tortosa, avui, demà, es pot dir, es podrà dir: per aquí ha passat Domingo i no ha succeït res.

Ara, Domingo, naufrag de la seva pròpia obra, vol redreçar-se com a campió del republicanisme purità, en front de la coalició Esquerra Republicana i Unió Socialista de Catalunya. Les seves paraules emocionaran els cànecs tradicionals que se li han ajuntat d'ençà de la República. Al poble, no. La pagesia, víctima de la seva política reaccionària com a ministre d'Agricultura, no s'emocionará. La joventut, que respira ja altres aires i que s'enlaira ja per altres ideals, no s'emocionará. Els obrers, arribats ja a la maduresa com a militants d'una classe en lluita per la seva total emancipació, no s'emocionaran. Les paraules de Domingo, velles d'un segle de republicanisme histriònic, no diuen ja res a la gent d'avui.

Domingo, petit Lerroux, serà vençut, ha d'ésser vençut!

In memoriam

A Madrid, els lerrouxistes fixats han menjat en honor del lerrouxista desconegut. Als postes es deconegueren els uns als altres i per unanimitat acordaren batejar Pich i Pon al lerrouxista desconegut.

Després d'un àpat històric i patriòtic com aquest és segur que Lerroux serà president del Govern demà mateix. Amb Grisó de ministre d'Hisenda.

Fem-nos monàrquics

La Lliga Regionalista ha publicat un manifest electoral. El més remarcable d'aquest no és la confessió revisionista constitucional, clerical, de capitalisme 100 per 100: és la confessió de fe republicana.

Els carlins, ànimes de pedra i d'ingenuïtat cavernària, han posat el crit al cel. Indegudament, tanmateix. Perquè els indignats hem d'ésser nosaltres, els republicans de debò. Els carlins, després de la rebequeria, podran "conllevar-se" amb republicans de tremp tan dolç. Però nosaltres...

Nosaltres, essent republicana la Lliga, per força ens haurém de declarar monàrquics.

Car uns monàrquics com nosaltres ens organitzaríem en República. I uns republicans com els "ligueros" ens encadenaríem una monarquia "tout doucement" o a cops de sonnetet. ¿No és ja entre nosaltres Bertran i Musitu?

Abstencionisme faista

La campanya abstencionista del faisme 100 per 100 s'inten-

sifica. Es lanquifica, també. Als faistes se'ls ha ocorregut ara una gran pensada: gravar en les monedes de deu cèntims, en lletres ben grosses: "Obrero, no votar." I signar: F. A. I.

Les caixes de Cambó n'estan plenes de monedes de deu cèntims i de més grosses, també. ¿Totes en sortiran "marcades"?

El faisme 100 per 100 vol que aquestes eleccions les guanyi la Lliga. Ho vol perquè havent-hi repressió brutal burge-

sa, podrà haver-hi revolució "comunista-libertaria". La professió de revolucionari catastròfic amb la pell dels altres, no es pot dur més enllà.

Però no ens entusiasma gens ni mica. Als obrers de la C. N. T. tampoc. Car ja en tenim bona i fresca experiència. I no hem de repetir-la per a donar gust a menjacriatures.

Sota Primo de Rivera el faisme 100 per 100 amagà el cap sota l'ala. Ja hi vol tornar?

J. COMORERA

COMARCALS

Consideracions a una controvèrsia

Entre J. Magrinyà, de la F. A. I., i el doctor J. A. Trabal, de l'Esquerra Republicana de Catalunya, va sostenir-se una controvèrsia pública, a la Sala Mercè d'Arenys de Mar, el dia 18 del mes passat.

En ocupar-nos d'aquest acte ens proposem posar al descobert l'esperit d'intolerància dels faistes que hi concorregueren i a l'empara fer uns comentaris a alguns punts de l'estrident i càbica dissertació del líder faista Magrinyà. De primer atrevim hem de dir que els faistes, esperonats perquè podrien fer ostensió de la seva valentia i explaiar llargament allò que en diuen idees, amb crits estridents de tota mena, varen traslladar a Arenys tot el bo i millor de la F. A. I. del "litoral". La sala fou envaïda pel 75 per 100 de "camaradas" 100 per 100, que diria Comorera. Un cop consignat aquest fet, i coneguts els procediments expeditius d'aquests elements, poc m'hauré d'esforçar per a demostrar l'estat de coacció permanent amb el qual hagué d'encarar-se i parlar el doctor Trabal. Tota la dissertació d'aquest ciutadà fou interrompuda pels crits estridents i les imprecacions de tota mena dels faistes recalçants. Més d'una vegada el president del Sindicat Únic d'Arenys, entitat organitzadora de l'acte, hagué de demanar tolerància per a deixar expressar lliurement l'orador, el qual, no obstant, hagué d'acabar el seu ben raonat parlament en mig de l'hostilitat dels anarquistes.

Aquest comportament llastimos d'intolerància i d'insult groller, emprat per sistema, és un argument precís per a esgrimir-se en front de les idees de llibertat absoluta emeses per Magrinyà quan afirmava que sols amb la implantació de l'anarquia el món trobarà la llibertat integral que li correspon, i afegia que l'anarquisme és la única i pura veritat; i encara digué que la seva implantació a Espanya no sols és convenient i factible, sinó que és necessari que es faci, i així es farà aviat.

Davant d'aquestes categòriques i irrefutables afirmacions de Magrinyà i davant l'exemple poc edificat emprat pel "seu" correligionari, a nosaltres ens cap el dret d'esgarriar-nos pensant que aquest optimisme esdevingués realitat. Si dintre de poc fos implantat a la nostra terra un règim controlat per aquesta gent, ¿com serien tractats els seus adversaris? Si ara el sol fet d'opinar diferent d'ells és prou per a insultar-los i amenaçar-los i moltes vegades fins agredir-los, ¿què passaria llavors que tot el poder radicaria en ells? És contudent la resposta donada — gairebé unànimement — al doctor Trabal per part dels faistes a la pregunta que els féu sobre el que li farien a ell si triomfava la revolució per ells preconitzada, i s'hi oposés. "Te hauríem papillat!" "Et passariem per la pedra", li cridaren.

Tal com ho digueren en un esclat de sinceritat crec que ho farien. I és per aquest motiu que d'anys venim dient que, si una revolució controlada per aquests elements faistes 100 per 100 triomfava, ens veuríem obligats a expatriar-nos si volíem viure amb garantia, car tota guspira de llibertat seria ofegada violentament.

Contra l'eficàcia del sistema parlamentari i democràtic — tema de la controvèrsia — varen ésser fetes unes acusacions molt severes pel "camarada" Magrinyà, el qual digué que és del tot innecessari i pernicios que el poble treballador acudí a les eleccions i es preocupi per les actuacions dels polítics, dels Parlaments i Municipis, car, segons ell, tot això no serveix per a res

més que per a enganyar el poble. Posà sobretot una gran passió a aconsellar l'abstenció electoral, abstenció que venen preconitzant de sempre els anarquistes, però d'una manera més extrema, quada quan a les dretes els convé guanyar. I a mi, que tinc una fe inimitada en el sufragi universal, i crec que és una arma molt eficaç per a minar els privilegis de la societat capitalista, i, per altra part, erec també a molts d'aquests desprestigiatos dirigents de la F. A. I. disposats a totes les turpituds i a totes les entremaliadures imaginables, se'm fa suspecta aquesta persistent campanya per a aconseguir que l'obrer no voti, car és segur que si els obrers deixen de votar, són vots de menys per als partits d'esquerra, i, per tant, les dretes tenen més probabilitats de guanyar. És a propòsit remarcar que Magrinyà, durant el seu parlament, dues o tres vegades digué que per a reforçar les seves argumentacions podria citar textos dels homes més eminents de la primera República espanyola: Salmerón, Pi i Margall, Estébanez i Costa; però s'oblidà de dir que aquests homes exemplars foren sempre uns grans demòcrates i intervencionistes de la política, i que mai, mai no aconsellaren els obrers que abandonessin els seus drets polítics, i encara menys que fos igual que governessin les dretes, com digué Magrinyà.

Magrinyà llegí unes estadístiques dels seus que cobren diverses personalitats de l'actual règim. Aquestes estadístiques, copiades de qualsevol número de D. I. C., es presten a fer una comparació molt favorable per als règims democràtics, car en aquests fins els seus enemics poden comprovar com s'inverteixen els cabals de la nació, cosa que no és factible en cap dictadura ni en cap de les entitats controlades per ells, els faistes, on ni els mateixos "camaradas" han pogut mai obtenir un passament de comptes decent.

Forçosament hem de fer punt final, car seria interminable si volíem recórrer amb precisió les enormitats que exposà Magrinyà i que arravataren amb crits de victòria el "seu" auditori. Sols volem recollir l'apel·lació que féu, que caldrà tenir present quan arribi l'hora l'exemple de Figols. Nosaltres també ho diem això, i estem convençuts que igual que allà, quan arribi aquesta hora, els que donaran el pit i es podriran a la presó seran els credules i embadalits infelïços. Ells, els líders, igual que a Figols, restaran amagats.

MIGUEL BANCHS FELIU

Dintre pocs dies quedarà organitzada a Canet una Secció de la Unió Socialista de Catalunya. Per bé que els treballs fins ara realitzats no han estat fets públics, entre els nuclis obrers se'n parla amb interès i s'espera la seva ac-

Als joves d'Agramunt

Es des de les pàgines amarades d'amor i d'humanitat d'aquest valent setmanari que es diu JUSTÍCIA SOCIAL, i que és el portaveu de les aspiracions populars, que anem a parlar als nostres joves el llenguatge de la veritat, de la raó i de la justícia humana.

El llenguatge de la veritat i de la justícia, que és el que informa tota la noble doctrina socialista, ha d'ésser, des d'ara, objecte d'un estudi apassionat, però sincer, per part de tots els nostres joves.

La majoria dels que militem a les files de la "Unió" i de la "Joventut Socialista" no hem format part fins ara de cap altra organització política. Venim a les files del socialisme amb tot l'entusiasme que provoca la convicció

que, passi el que passi, res no pot deturar la marxa dels esdeveniments. Volem dir que tenim una confiança gran en els nobles i lliures destins que esperem a Catalunya i a la humanitat. Tenim confiança en el socialisme i en les forces poderoses que han de fer-lo una realitat, que són, principalment, al nostre entendre, la joventut lliure de sectarismes malaltissos i rebel de pensament, la classe proletària, la pagesia i els intel·lectuals sincerament socialistes.

Als joves d'Agramunt toca, doncs, de complir el seu deure, ingressant a les files de la "Joventut Socialista". Nosaltres no ens cansarem de propagar els nostres ideals de llibertat i de justícia fins que conquistarem per al socialisme la majoria de la joventut d'Agramunt.

Venim a lluitar i a tremolar la bandera socialista no com alguns creuen per a fer obra divisionista de les forces progressives, sinó al contrari, venim a reforçar el front d'esquerra i d'avantguarda, anticaciquil i revolucionari. No ens perdonaríem mai l'haver contribuït, amb la divisió, que es perllongués més encara, a la nostra vila, el domini dels reaccionaris, i que no pogués ésser ben aviat una realitat la regeneració de la nostra vila. En això estem perfectament d'acord amb aquest excel·lent camarada, corresponental d'El Diluvio, que aviat voldríem veure a les nostres files i que es diu Gabriel Sans, quan diu que "cal unificar en l'acció tots els elements avançats, per tal d'aixafar la reacció monàrquica que intenta aixecar el seu cap monstruós amb el pompós nom d'"Agrupació Local Republicana".

En aquests moments d'intensa responsabilitat històrica tota la nostra acció anirà encaminada a propagar la necessitat de la instauració del socialisme; però de moment — que ho tinguin en compte els cànecs — ens fem nostra la frase "a l'esquerra no hi tenim enemics".

El company G. Sans i els homes lliures poden restar tranquils. La nostra activitat va principalment encaminada a la conquesta de la joventut. Volem fer obra positiva i la farem. Seguirem amb pas impertorbable el camí de la lluita per l'emancipació de la classe proletària, sense estridències, però amb pas ferm i segur, convençuts que representem els ideals de justícia i llibertat i que tindrem aviat al nostre costat, per a defensar-los, tots els joves concients d'Agramunt.

E. PETE ESQUERRA

CRÈDIT I PREVISIÓ

SOCIETAT COOPERATIVA
Cortà, 678, 1.ª - Tel. 16871

1

L'objecte de la Societat és practicar la cooperació en el crèdit, l'estalvi i la previsió suprimint el lucre en aquestes activitats

SOCIALISME I BOLXEVISME

3. Elogi de la Revolució d'Octubre

El dilluns que ve s'escau el XVI aniversari de la Revolució d'Octubre. Bé caldrà un breu parèntesi per a glossar la transcendència del magne esdeveniment.

Sigui el que es vulgui el resultat final de l'assaig bolxevista a terres de Rússia, els homes de la Revolució d'Octubre passaran a la història amb una roja aurèola d'heroica grandesa.

És cert que ja molt poques de les grans figures d'aquells dies "que feren estremir la terra" segueixen avui en els llocs directius de la U. R. S. S. Ultra l'enfonsament davant la mediocritat de Stalin—erigit en dictador únic—de tots aquells que no han volgut abdicar la pròpia dignitat i han gosat discutir la "línia general" (que condemna el poble, per llargues anyades, a la misèria i a la privació de tota llibertat), la trista reacció del nacionalisme rus, infiltrant-se pertot arreu, ha bandejat la generalitat dels bolxevistes de raça jueva, entre els quals hi havia els revolucionaris més intel·ligents y els socialistes de més acusada mentalitat internacionalista.

Si hom pensa en aquell grup d'homes que el 7 de novembre de l'any 1917, orfes de tota preparació pràctica, es llançaren a la conquesta del Poder, caldrà reconèixer que mai potser en el món no hi ha hagut una gent moguda per més nobles ambicions, amb major esperit de sacrifici i tan temeràriament audaç. Potser mai tampoc els moviments revolucionaris no trobaren, a l'hora decisiva de la lluita, un capdavanter de l'aferrissada voluntat per la idea i de l'àgil mentalitat per l'acció, com les que Lenin reunia. Encara en abandonar Suïssa, per entrar al vagó precintat, creia Lenin que "a Rússia calia edificar el capitalisme en benefici del propi proletariat" i volia fer la Revolució democràtica, com a pròleg de la futura Revolució Socialista, per tal d'avançar "un petit pas envers ella".

Bon punt va arribar a Rússia, però—i ací rau la ullada genial de Lenin—, davant el caos polític-econòmic en què es debatia el país, comprengué tot seguit que el poble moscovita no tenia encara preparació per al propi govern. Es trobà així, sobtadament, d'acord amb allò que Rousseau havia previst en el segle XVIII i amb els propis recels de Marx, que durant gran part de la seva vida va considerar els esclaus, en general, sense aptituds per a adaptar-se al progrés històric. Lenin veié, abans que ningú, que l'ingenu intent de democratització de Kerensky i dels menxevics estava condemnat al fracàs i que Rússia, sense altre remei, havia de caure cap a un d'aquests dos extrems: Dictadura Blanca o Dictadura Roja. Pel mes de juliol ja no hi havia altra alternativa: Kaledin o Lenin.

"És solament per l'amistat amb els intel·lectuals que la democràcia podrà fer triomfar la revolució. Bèsties són els que creuen que la multitud pot crear res, ni que pot governar el país."

LENIN (28 de març de 1919)

Descomptant el poble rus que, per la seva feixuga qualitat de protagonista, veurà el drama des de les taules—enlluernat per l'esclat de les bateries de la boca de l'escenari, en una perspectiva oposada a la nostra—, descomptant el poble rus que, pel fet d'haver posat la pròpia carn al foc, té altres drets que nosaltres per a judicar els autors de l'obra, la humanitat espectadora (sense parlar de l'admiració dels socialistes) deura sempre a Lenin l'agraïment que correspon als investigadors desinteressats, de gran estil. Heus ací que ens ha estat donada a nosaltres, homes del nou cènt, ocasió per a realitzar un experiment no mai vist, de volum còsmic. Quelcom com és ara el xoc de dos estels o de dos mons. Una dictadura reaccionària—una altra!—no podia oferir a ningú cap mena d'interès i hauria estat abominada per nosaltres. Ara—gràcies a la Revolució d'Octubre—sobre la taula d'investigacions biològiques el subjecte de la vivisecció no és un vulgar conillet porquí, ni cap altra *anima vili*. És tot un poble! És tot el poble de totes les Rússies—mossegades les carns pel fibló de les pinces subjectadores i empalmada la boca a l'inhalador de l'aparell d'anestèsia—que mostra a la llum la rojor o sanguinolenta de les entranyes lacerades i bategants, que ofereix els seus leucocits, el seu líquid cefalo-raquidi i les seves secrecions internes per a la sala d'espera de l'estufa de conreus bacil·lars i per a animar el seu líquid cefalo-raquidi i les microscopi.

¿Es descobrirà—a la fi—el sèrum antitòxic per a guarir l'infinit dolor social de la nostra època? ¿Es trobarà, almenys—si no una impossible terapèutica radical—una racional profilaxi? Sigui allò que es vulgui, el poble rus mereix el respecte i l'admiració de tots els homes que serveixen un ideal. S'ha immolat—o ha estat immolat—en ares del més alt propòsit: el major benestar de tota la humanitat. El seu dolor, els seus sofriments, la seva fam i la seva misèria no poden ésser eixores. Si no arriben a guarir un dia els vells mals de la injustícia social, conhem encara que arribin amb els anys a eixamar-los. No és pas impossible.

I, en el pitjor dels casos, encara que la U. R. S. S., en mans barroeres, anés a parar a un carreró sense sortida, almenys el valor negatiu de l'experiment tindria sempre per a la humanitat una importància immensa, paral·lela al volum de l'empresa, com pogué tenir-la un dia el fracàs de la Torre de Babel. ¿Que no s'ha obert encara el definitiu camí cobejat? Que hi farem! Portem esperant-nos alguns milers d'anys i sabrem aconsolar-

nos, si el cas arriba, declarant que la culpa haurà estat de la mesquinesa de les passions dels homes i no de la fallida de l'ideal immarcescible.

Almenys, si per desgràcia els mètodes bolxevistes fracassessin del tot, podríem aprendre—no dic que ho aprenguéssim, puix als que neixen amb vocació d'energumen és inútil voler-los contrariar— podríem aprendre, com dic, quelcom d'un interès enorme: "Aquest camí no mena enlloc." Sigui com sigui, doncs, el dolor de Rússia—el dolor còsmic de l'heroica Rússia—podria evitar in comptables dolors. El record de la U. R. S. S. quedaria encara com el de la més gegantina i tràgica improvisació que haurien vist els segles. "El bolxevisme és mort!", diríem. I a la recança d'un instant, sorgiria de l'ànima exulta el crit renovellat: "Visca el Comunisme!"

Nosaltres som homes de fe.

* * *

4. Escolli

Quin contrast més trist entre la indiscutible grandesa de molts dels capdavanters de la Revolució d'Octubre i el de tants i tants *comunistoides* que pullulen per aquests mons de Déu! Abans de l'aportació freudiana a la moderna psicologia, el fenomen hauria estat desconcertant. La tècnica analítica que avui està a l'abast de totes, que avui està a l'abast de tot hom ens permet fàcilment dissecar l'estructura mental un poc caòtica de tots els extremistes sistemàtics—del *requeté*, de la F. A. I. o del B. O. C.—, tots per un igual místics de les solucions catastròfiques i assedegats de miracle. Tots per un igual arborats de messianisme burgès. ¿Què és això de capacitar el poble?, diuen ells. ¿On s'és vist voler unificar democràticament l'esforç dels obrers, per a conquerir les innumbrables llibertats que la República ens ofereix des d'ara, si volem treballar? Segons ells, Blanqui tenia raó: Una minoria audaç, una magna estossinada de burgesos, un riu de sang, una apoteosi de flamarades... i l'endemà "tots serem feliços". (I si no tots, almenys els líders podran ésser Comissaris del Poble.)

Era pensant amb aquesta mena de gent que Carles Marx—encarant-se amb la minoria de la "Federació Comunista"—deia en les seves "Revelacions sobre el procés dels Comunistes de Colònia":

"Mentre que nosaltres diem als treballadors: Heu de passar quinze, vint, cinquanta anys de lluites civils i polítiques, no sols per a modificar les condicions de la vida, sinó per a modificar-vos a vosaltres mateixos i capacitar-vos per al Poder,

vosaltres els dieu: O agafem el Poder de seguida o ens posem a jeure. Mentre que nosaltres fem veure a l'obrer alemany, especialment, l'endarreriment del proletariat alemany (i que hauria dit Marx del nostre!), vosaltres afalagueu de la manera més barroera el sentiment nacional i el prejudici de classe de l'artesà alemany, cosa, és clar, molt més popular."

"De la mateixa manera que els demòcrates han fet de la paraula Poble una paraula sagrada—deia Marx encara—, vosaltres heu fet una cosa sagrada de la paraula Proletariat. Igual que els demòcrates, voleu substituir l'evolució revolucionària amb frases revolucionàries."

(Ja ho deia Lenin, i no em dol de repetir-ho: "Han llegit els llibres, els han après de memòria, els han repetit, però no n'han comprès ni un borrall.") I és que la generalitat dels *comunistoides* (prou que els ho retreuen des del "Politbureau") corresponen a una estructura mental essencialment antisocialista. És la de la gent dominada per la passió de Poder. És la dels pobres d'esperit i la dels fracassats que davant l'íntima tragèdia de la pròpia mediocritat reaccionen menyspreant els altres, insultant-los, cobrint-los d'improperis, i no s'aturen, per a llançar la insídia infamant, ni davant el germà ni davant l'amic. En aquesta màxima mostra de la llur infinita mesquinesa moral hi veuen ells—hi volen veure per tal d'enganyar-se

a si mateixos—la força de llur esperit. "La noblesa amb els altres és un sentiment burgès", es diuen per a tranquil·litzar el rau-rau d'allò que resta d'humanament normal en llur consciència.

Ningú com aquesta gent que tan baixament afalaga les passions del poble inculte no sent per al poble major menyspreu. El poble és l'escambell, és l'*anima vili* que es pot sacrificar impunement, és la "masa por desasnar", és la misèria carn de canó, pasta dúctil a totes les improvisacions. Per a ells, com per a Napoleó, els que moren en les lluites "són sempre els mateixos". No cal preocupar-se. Només els mou un afany insà de poder i de domini.

La cosa és d'una claredat meridiana: Els *comunistoides* s'atribueixen, a tot arreu, l'exclusivitat d'ésser partits de "masses" i a tot arreu també—són un seguit de capelles i capelletes que s'entredoven, sota la fèrula de Lenins de secà. "Abans cap d'arregada que cua de lluç." És, per dir-ho amb una frase gràfica i entenedora, exactament, la mentalitat que correspon als primers actors de companyia de "bolos". Els partits no es defineixen enlloc per llur contingut ideològic—inexistent—sinó per llur adscripció a la fèrula del líder. Són trotskistes. Són del grup d'en Brandler, o d'en Talheimer, o d'en Bullejos. Són del grup d'en Pau, d'en Pere o d'en Berenguera.

¿I creieu que amb les qüestions de tarannà hi ha res a fer? Jo crec que no.

RAFAEL CAMPALANS

Obrers! Propagueu JUSTÍCIA SOCIAL



**PER A
RENTAR
NETEJAR
DESINFECTAR**

**FÀCILMENT, RÀPIDAMENT
ECONÒMICAMENT**



**DÓNA
|| SATISFACCIO COMPLETA**

PAQUETS DE 1 i 2'70 PESSETES

NO HI HA SOSA, NI ESCATES, NI SABÓ





FILL D'E. BRUGUERA - Avinguda 14 Abril, 383 - BARCELONA

PROPAGANDA DE LA U. S. C.

Elecció de candidats per Barcelona-ciutat
Resultat de l'escrutini del referèndum realitzat el 27 d'octubre

NOMS	Seccions del I al VI	Seccions del VII al X	Total
J. Fronjosà	545	595	1.140
Estanislau Ruiz	290	535	825
F. Muntanyà	149	76	225
A. Fàbregas	67	148	215
Joan Forment	41	118	159
Joaquim Xirau	73	53	126
Rafel Ramis	26	77	103
V. Botella	65	30	95
J. Grau Verdú	39	18	57
Elionor Serrano	31	24	55
R. Campalans	11	26	37
R. Folch Capdevila	4	24	28
Cassà Costal	5	14	19
E. Granier-Barrera	11	5	16
Josep Farré	4	4	8
Francesc Viladomat	—	7	7
M. Blanc	2	3	5
Nuls	4	1	5
Nombre de votants	680	895	1.575

Queden proclamats candidats els companys Joan Fronjosà Salamó i Estanislau Ruiz Ponseti.
Meses; Seccions del I al VI. President: E. Granier Barrera. Adjunts: Joan Aleu i C. Guardiola.
Seccions del VII al X. President: Joan Comorera. Adjunts: Agustí Coma i J. Roure i Torent.
Barcelona, 27 octubre 1932.
La Junta Executiva de la F. C. de la U. S. C.

Llista d'avantcandidats per ordre de vots: Joan Fronjosà, Joan Comorera, Estanislau Ruiz, Rafel Campalans, Francesc Muntanyà, Abelard Fàbregas, Joan Forment, Pere Mateo, Rafel Ramis, Agustí Coma, J. Grau Verdú, Joan Coloma, R. Folch Capdevila, Cassà Costal, J. Sellés, Elionor Serrano, Joan Morgades, Emili Mira, E. Granier-Barrera, Josefa Boira, Vicenc Botella, Josep Miret, Pere V. Sales, Josep Farré, J. Vilardebó, Pere Foix, Francesc Viladomat, Lluís Ardiaca, Enric Torras, M. Serra i Moret, C. Guardiola, F. Rossell i Muntané, Lluís Roca, R. L. Salas, J. Lozano, J. Alfonso, F. Barjau, J. M. Sigalés.
Renunciaren a ésser candidats: Joan Comorera, Rafel Campalans, Pere Mateo, Agustí Coma, J. Sellés, Joan Morgades, Emili Mira, P. V. Sales, J. Vilardebó, Lluís Ardiaca, E. Torras, M. Serra i Moret, C. Guardiola, Ll. Roca i F. Barjau.

Notes del Comitè Executiu

"La Premsa ha publicat una nota d'una entitat que es diu obrera, anomenada Federació Obrera Catalana, parlant de convenis electorals amb la Unió Socialista de Catalunya. Cal fer constar que aquesta Unió sols ha concertat pactes electorals amb l'Esquerra Republicana de Catalunya, i essent com és un partit d'una sola disciplina, no ha de realitzar cap entesa amb cap altre partit polític que no sigui amb els seus aliats des del 12 d'abril. Per tant, pot desmentir-se en absolut qualsevol persona o col·lectivitat que digués que té cap tracte polític o electoral amb la Unió Socialista de Catalunya."
(25 d'octubre de 1932.)

El E. C. dissolt la Secció de Lleida
Assabentat el C. E. que alguns directius de la Secció de Lleida es proposaven fer un pacte electoral amb la Lliga, el llerrouisme, Acció Catalana i Daniel Riu, el funest cacic del Pirineu lleidatà, resolgué que el secretari general, company Comorera, assistís a l'assemblea que havia de resoldre aquesta qüestió i amb plens poders per a dissoldre l'esmentada Secció si s'arribés a prendre tan immoral acord.
"El company Comorera, obeint el mandat del C. E., assistí a l'assemblea de la Secció de Lleida i en retirar-se de la mateixa, sabent que per majoria es resolgué ajudar l'indecent conxorxa Lliga-Lerroux - Riu - Acció Catalana, lliurà a la Premsa local el següent comunicat:

"A l'assemblea d'anit de la Secció local de la Unió Socialista de Catalunya assistí el secretari general del partit, ciutadà Joan Comorera, en delegació del Comitè Executiu i amb plens poders per a resoldre la qüestió política i disciplinària que plantegés l'acord de l'esmentada assemblea.
En conseqüència, i una vegada comprovada l'absoluta manca de concepte, d'ètica i disciplina socialista palesada per la majoria dels directius de la Secció, per la majoria dels concurrents a l'assemblea i per la resolució aprovada, el

Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya resol:
1. Declarar que tots els militants de la Unió Socialista de Catalunya estan en el deure d'ajudar al triomf electoral de la coalició Esquerra Republicana i Unió Socialista arreu de Catalunya, en compliment de l'acord pres pel primer Congrés Nacional.
2. Denunciar al poble de consciència liberal i socialista l'immoral maridatge de la Lliga, llerrouisme, Acció Catalana i desferres del vell caciquisme monàrquic disfressat sota el nom de coalició proporcionalista Republicana Catalana.
3. Dissoldre la Secció de Lleida de la Unió Socialista de Catalunya i procedir a la seva reorganització immediata amb els companys que acceptin l'ideari, la tàctica i la disciplina del partit.
Lleida, 27 d'octubre de 1932.—JOAN COMORERA.—Secretari general."
El Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya, davant la nota publicada a la Premsa per uns seus afiliats de la Secció de Lleida, i per tal de restablir la veritat i col·locar les coses en el seu punt just, es veu en la necessitat de fer públiques les següents declaracions:
1.ª En Joan Comorera va anar a Lleida en nom del Comitè Executiu i amb plens poders.
2.ª La nota feta per ell a Lleida ha estat revalidada pel Comitè Executiu, per unanimitat, com ho prova el que va ésser tramesa als periòdics pel servei de Premsa del partit.
3.ª Que la Secció de Lleida ha estat dissolta i no pas separada del partit, perquè no pot subsistir cap Secció si els seus membres no formen part, individualment, del partit i no acaten els seus principis, la seva disciplina i els acords dels seus Congressos.

Dels articles signats en són responsables llurs autors

MITINGS I CONFERENCIES

Avui, a les 10 del vespre
Mítting inaugural de la Secció II del Districte X (Poble Nou), a l'estatge social: Almogàvers, xamfrà Luchana (davant l'estació d'autòmibus).
ORADORS:
CONRAD GUARDIOLA
E. GRANIER-BARRERA
FRANCESC BOTELLA
TREBALLADORS: ASSISTIU-HI!

Unió Socialista de Catalunya
MONTMANY, 24
Dissabte, 5 de novembre, a les deu de la nit
Gran mítting
Hi prendran part els candidats de la U. S. C. a les eleccions de diputats
Parlaran:
Josefa Boira - F. Rossell i Muntané
Felip Barjau - Emili Mira
i els candidats
Joan Fronjosà - Estanislau Ruiz
Ciutadans: Assistiu-hi!

AVUI
Mítting inaugural de la Secció de Monistrol, a les nou del vespre. Oradors: R. Torroja i els candidats de la U. S. C. per la circumscripció, Joan Comorera i M. Serra Moret.
Mitings a Sardanyola i a Sardanyola-Ripollit, a les nou i a les onze del vespre. Oradors d'Esquerra i els companys Pere Mateo i Joan Coloma.
Conferència de Pere Foix a Torelló, a les nou del vespre. Tema: "El moviment obrer, la C. N. T. i el moment actual."
DEMA
Mítting a Llinàs, a les tres de la tarda. Oradors d'Esquerra i el candidat de la U. S. C., Joan Comorera.

Mítting a Hostalets de Balenyà, a les tres de la tarda. Oradors: Esteve Pujol, Xavier Xaparro i el candidat de la U. S. C., M. Serra Moret.
NOVEMBRE 8
Mítting a Sabadell, a les nou del vespre. Oradors d'Esquerra i el candidat de la U. S. C., Joan Comorera.
NOVEMBRE 10
Conferència inaugural de la Secció de Granollers, a les nou del vespre. Orador: Rafel Campalans. Tema: "La Revolució Social."
NOVEMBRE 11
Mítting a Arenys de Munt, a les quatre de la tarda. Oradors d'Esquerra i els candidats de la U. S. C., Joan Comorera i M. Serra Moret.

Nova secció de la U. S. C.
El Socialisme va estenent arreu de la nostra terra les seves arrels. Els nostres pobles, amb la bona fe i seny que els caracteritza, es lliuren al Socialisme així que coneixen l'esperit de justícia de les seves idees, quan es donen compte que aquest és un ideari de realitats immediates amb uns fins de reivindicació i alliberament màxims inspirats sempre en un sentiment humaníssim i en una moral pura, enlairada i controlada per un esperit de veritable democràcia; és per això que avui tenim el goig de comptar en el nostre Partit amb una nova Secció en el xamós poble d'Estarrit, enclavat en un dels llocs més bells de la Costa Brava, en el rovell de l'ou de l'Empordà, de cara al paisatge arcàdic de la planúria que el Ter abeuca en la seva desembocadura, davant les illes Medes i recolzat en els feréstecs penya-segats de la seva costa. La llavor del nostre ideari ha caigut en un terreny que promet ésser bressol del Socialisme en una de les comarques més belles de Catalunya. Ben vinguts sigueu, companys estarditencs, als nostres rengles. Vosaltres, gent modesta, ens encoratgeu en la lluita, ens animeu, fent-nos sentir cada vegada amb més intensitat la realitat viva de la democràcia que nia en el nostre poble. A lluitar tots plegats per una Catalunya socialista que pugui ésser espill de democràcies i que porti al món l'exemple de justícia i pau social que a tots ens anima.
següents:
La Directiva d'aquesta Secció ha quedat constituïda pels companys Secretari: Rafel Massagué.
Tresorer: Llorenç Massagué.
Cobrador: Laureà Moret.
Vocals: Josep Pagès Llach i Pere Garcia Pagès.
A tots ells, com també als altres socis de la nova entitat, els adreçem des d'aquestes columnes la més cordial salutació. Visca el Socialisme!

Es prega a tots els subscriptors de JUSTÍCIA SOCIAL tinguin a bé de remetre l'import de llur subscripció a l'administrador, per a facilitar així la tasca de cobrament, i per a recollir els cabals necessaris per a fer front a les despeses naturals del nostre setmanari. L'administrador.

Les calúmnies de "Solidaridad Obrera"

Solidaridad Obrera no ha volgut publicar la següent carta del company Pere Foix:
"Al director de Solidaridad Obrera. En el número de Solidaridad Obrera del 1 de este mes aparece un artículo a tres columnas hablando de la F. O. C., de los Sindicatos Libres y de no sé cuáles manejos políticos, alrededor de unas cuantas cosas extrañas relacionadas con los antiguos Sindicatos Libres. No quiero descender a tan bajo nivel cual sería para mí tener que desmentir las afirmaciones que dicho artículo contienen con relación a esas... digamos absurdas supuestas concomitancias con los asesinos del Sindicato Libre, del que tantas ofensas morales y materiales he recibido—con fecha 13 de marzo de 1922, en la calle de San Pablo, frente al Cine Monumental, fui atacado por una banda de pistoleros del "libre", haciendo sobre mi persona una descarga, cayendo herido del muslo derecho, salvando mi vida por la rápida intervención de unos compañeros allí presentes—. Pero se afirma, además, en el ya mentado artículo, que yo soy de la "Esquerra Republicana de Catalunya" y que colaboro en un periódico titulado FOC. Y a esto he de decir:
1. Que no pertenezco a la "Esquerra Republicana" y sí a la "Unió Socialista de Catalunya", habiendo expuesto los motivos de mi ingreso en dicho partido en un artículo publicado recientemente en JUSTÍCIA SOCIAL, periódico que se publica semanalmente y que por lo visto desconocéis.
2. Que si esa publicación titulada FOC ha publicado algo mío, por fuerza ha de ser reproducido, puesto que ni sabía de la existencia de periódico tan cuidadosamente guardado en vuestra Redacción. Hariais bien de decir el título del artículo mío a que os referís, y yo os diría en seguida en qué fecha apareció y el periódico que lo publicó. Se pueden combatir actitudes, rebatir conceptos, discutir ideas; pero lo que no debe hacerse es emplear el procedimiento de la falsedad, de la calumnia. A eso hay que oponerse y por esto os envío, director, estas líneas, para que las publicéis en Solidaridad Obrera. Si las publicáis, como así lo espero, demostraréis que, si haciendo periodismo se puede uno equivocarse, también honradamente se puede y se debe rectificar.
Nada más.
Pedro Foix
Barcelona, 2 de noviembre de 1932."



Josep Lleornart: "El sobrevingut".—Edicions Proa; Biblioteca "A tot vent", vol. 49. Badalona, 1932.

Josep Lleornart, excellent poeta, escriptor europeu, amb *El sobrevingut* no ha afeït cap glòria al seu nom. Novella ben escrita, portada amb desimboltura, acuradament planejada, plena d'certes literaris i de suggestives descripcions, es ressent d'un argument absurd i mancat d'interès degut a la seva superficialitat.
El sobrevingut és una novella fantàstica, en la qual el sobrenatural assoleix tota la importància. Però no es tracta d'un sobrenatural purament fíctici, en el qual l'escriptor dona ales a la seva fantasia, sinó que és la quinta essència d'una creença popular, massa ingènua per a ésser tractada seriosament. Altrament, el realisme agermanat a aquest sobrenatural treu força a la novella.
Josep Lleornart, aquest cop, ha oblidat la sobrietat germànica. I el sobrenaturalisme d'algun escriptor francès del segle passat és ja massa allunyat de nosaltres per a poder-li infondre alé nou, harmònic amb la nostra actual manera d'ésser.
J. R. i T.

Azaña, Valera, Companys, Royo, Fanjul, Gassol, Sanjurjo, Xirau... Homes i moments dels debats parlamentaris sobre l'Estatut
REPÚBLICA, SENYOR CAMBÓ!
(L'Estatut al Parlament i al carrer)
És un llibre de Josep M.ª Massip que sortirà immediatament
Edicions LA RAMBLA